

Datum
2024-01-23
Ert Datum
2023-10-24

Diarienummer
RS/232414
Er beteckning
U2023/02898

Utbildningsdepartementet

Svar på remiss om Ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation (SOU 2023:59) och Statlig forskningsfinansiering Underlagsrapporter (SOU 2023:19)

Region Värmland har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss från Utbildningsdepartementet och vill lämna följande synpunkter.

Bakgrund till Region Värmlands inspel

Region Värmland välkomnar att en översyn görs av den statliga organiseringen för finansiering av forskning och innovation med förslag som avses möta dagens behov.

Region Värmlands remissvar är skrivet utifrån:

- 1) Region Värmlands roll som ansvarig för hälso- och sjukvård (enligt hälso- och sjukvårdslagen 2017:30)
- 2) Regionen Värmlands roll som ansvarig för regional utveckling (enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar 2010:630) samt Europeiska kommissionens förordning (EU) nr 1301/2013 där villkoren på regionernas forsknings- och innovationsstrategier för smart specialisering framgår.

A. Synpunkter baserade på Regionen Värmlands uppdrag som ansvarig för regional utveckling och hälso- och sjukvård i ett innovationsperspektiv

Region Värmland har i sitt remissvar tagit fasta på potentialen att utforma de nationella myndigheternas uppdrag så att de får förutsättningar att ta vara på den kapacitet för forskning och innovation som utvecklas regionalt. Förslagen i remissvaret är utformade med ambitionen att stärka det nationella forsknings- och innovationssystemet genom att möta de kriterier som utredningen föreslagit ska karaktärisera det nationella forsknings- och innovationsstödssystemet och samtidigt i kombination med hur det nationella forsknings- och innovationsstödssystemet kan samspela med och stärka de regionala innovationsstödssystemen i Sverige samt att underlätta för att potentialen i de enskilda regionala innovationsstödssystemen tas till i

Datum
2024-01-23

Diarienummer
RS/232414

hela Sverige och i Europa. Detta oavsett om det gäller forskning och innovation inom hälso- och sjukvården eller forskning och innovation för hållbar smart specialisering.

Sammanställning av Region Värmlands ställningstaganden

1. För att skapa en mer sammanhängande stödstruktur för forskning och innovation på nationell nivå **ställer sig Region Värmland bakom alternativ två som innebär att** det inrättas två myndigheter (i stället för tre): *Vetenskapsmyndigheten* och *Myndigheten för strategisk forskning och innovation* (6.2.2 Alternativ: en statlig finansieringsstruktur med två myndigheter, sid 261).

Återstoden av Region Värmlands ställningstagande berör i första hand förslaget om att bilda *Myndigheten för strategisk forskning och innovation* och dess uppdrag. Ställningstagandena är även applicerbara med vissa justeringar på förslaget med de två myndigheterna *Myndigheten för strategisk forskning* och *Innovationsmyndigheten*.

2. **Region Värmland föreslår att** regeringen ska överväga om hela eller delar av Tillväxtverkets, Almis, Business Swedens och Industrinsfondens uppdrag ska ingå i den av utredningen föreslagna *Myndigheten för strategisk forskning och innovations uppdrag* (alternativt i *Innovationsmyndighetens* uppdrag). För Tillväxtverkets del är det i första hand uppdraget som förvaltande myndighet för de svenska regionalfondsprogrammen samt uppdraget om smart specialisering som Region Värmland avser. Det kan även visas sig att andra uppdrag behöver ingå.
3. **Region Värmland välkomnar att** utredningen *utgår från ett systemperspektiv med fokus på hur de nya myndigheter som föreslås förhåller sig till varandra och till andra delar av dagens forsknings- och innovationssystem såsom privata finansiärer och lärosäten* (utredningens förslag, sid 20).

Samtidigt anser Region Värmland att det är för avgränsad definition av systemet som forskningsfinansieringen ska verka i, se samtliga följande förslag.

4. **Region Värmland välkomnar förslaget att stödja tvärgående samarbeten mellan myndigheter och andra beslutsnivåer i den offentliga sektorn (stat – region – kommun).** (6.2.1 Förslag: en statlig finansieringsstruktur med tre myndigheter, Innovationsmyndigheten sid 24). Uppdraget för myndigheten ska utformas så att regionen å sin sida kan ha följande roller: som utformare av regionala strategier, som medfinansiär och som en medaktör bland andra.

Datum
2024-01-23

Diarienummer
RS/232414

- 5. Region Värmland föreslår att** det tydligt framgår i uppdraget till *Myndigheten för strategisk forskning och innovation* att innovationssystemet som myndigheten ska verka i även innefattar regionerna kopplat till deras nationella uppdrag om regional utveckling inklusive regionernas uppdrag (villkorat av EU-kommissionen) om smart specialisering samt regionernas uppdrag att bedriva kvalitetssäkrad utveckling av hälso- och sjukvård genom forskning.
- 6. Region Värmland föreslår att** basanslagen för forskning ökas, framför allt till de mindre lärosätena och att anslagsökningen kopplas till forskning och innovation inom regionernas smarta specialiseringar (sid 413) samt till forskning som stödjer innovation inom hälso- och sjukvården.
- 7. Region Värmland föreslår att** *Myndigheten för strategisk forskning och innovation* tillsammans med annan lämplig myndighet med uppdrag inom högre utbildning ges i uppdrag att stödja lärosätena att koppla forskningen och utbildningsutbudet närmare de regionala forsknings- och innovationsstrategierna för smart specialisering samt hälso- och sjukvården utbildnings- och forskningsbehov.
- 8. Region Värmland föreslår att** *Myndigheten för strategisk forskning och innovation* ges i uppdrag att utforma en ny FoI-strategi för Sverige med stark koppling till de regionala utvecklingsstrategierna och smart specialisering (se även Region Värmlands inspel till ny nationell forsknings- och innovationsstrategi om förslaget att utforma en nationell FoI-strategi).
- 9. Region Värmland välkomnar utredningens förslag att** *Myndigheten för strategisk forskning och innovations verktygslåda* blir betydligt bredare där policylab, regulatoriska sandlådor och *missionsorienterade arbetssätt* mm ingår och att myndigheten som ett alternativ till utlysningar ges i uppdrag att utforma nya satsningar i en dialog och innovationsdriven process där mottagarnas prioriteringar, tidplaner och möjligheter att medverka vägs in (sid 256 Innovationsmyndigheten). Samspel med regionerna för genomförande av deras forsknings- och innovationsstrategier för smart specialisering är en lämplig utgångspunkt för uppdraget.
- 10. Region Värmland föreslår att** *Myndigheten för strategisk forskning och innovation* ges i uppdrag att samordna de befintliga nätverken mellan ansvariga tjänstepersoner på regeringskansliet, myndigheter och regioner: RND- och S3-nätverket samt ansvara för att samordna dessa nätverks agendor med agendorna för Tjänstepersonforum och Politikerforum. Syftet ska primärt vara att samordna nationell forsknings- och innovationspolitik med regionernas motsvarigheter.

Datum
2024-01-23

Diarienummer
RS/232414

11. Vidare ska *Myndigheten för strategisk forskning och innovation* ha som uppdrag att etablera ett samarbete med EU-kommissionens plattform för smart specialisering hos JRC i Sevilla. Uppdraget ska handla om att bidra till ömsesidigt lärande mellan myndigheten och Sevilaplattformen samt att stödja regionernas lärande om smart specialisering.
12. **Region Värmland föreslår att *Myndigheten för strategisk forskning och innovation* ges i uppdrag att bidra till utvecklingen av internationellt konkurrenskraftiga transformativa innovationssystem med en tydlig platslogik som kan bidra till att lösa samhällsutmaningar genom innovation och som samtidigt ska stärka näringslivets konkurrenskraft. Erfarenheterna från Vinnovas Vinnväxtprogram ska särskilt beaktas.**
13. **Region Värmland föreslår att** det i myndigheternas uppdrag ska ingå att bygga en gemensam, enhetlig datainformationshantering och gemensamma digitaliserade processer för all projekthantering, hela vägen från utlysningar till ansökningar, beredning, beslut, projektredovisning, uppföljning, utvärdering och effektmätningar inkluderas. Regionerna ska ha möjlighet att arbeta i databasen med ”sina” projekt och ha möjlighet att hämta data för monitorering, uppföljning, utvärdering och lärande.

B. Synpunkter baserade på Region Värmlands roll som ansvarig för hälso- och sjukvård

Finansiering är en förutsättning för att bedriva högkvalitativ forskning och innovation. Idag lägger många forskare ned en ansevärd tid av sitt arbete på att söka anslag. Ett mer effektivt sätt skulle frigöra tid som gynnar forskning, innovation och Sveriges konkurrenskraft, vilket välkomnas.

En övergripande tolkning Region Värmland gör är att föreslagen organisation kan leda till en ökad styrning. Detta kan innebära en konflikt i relation till ett av de sju kriterierna; ”värna om den fria forskningen” som bör beaktas. Vidare är det svårt att utläsa var finansiering av den kliniska forskningen ska ligga. Betänkandet beskriver till stor del innovations- och uppdragsforskning.

I förslaget är forskarmedverkan inte tydligt beskrivet. Till exempel föreslås för Vetenskapsmyndigheten att ledamöter utses av forskarsamhället genom elektorsval. Region Värmland bedömer det som centralt att aktiva forskare ska finnas representerade i styrelsen.

Behovsdriven forskning utifrån ett ohälsoproblem identifieras och adresseras oftast inom klinisk akademisk forskning. Ur ett internationellt perspektiv, ligger Sverige relativt väl till avseende biomedicinsk-och

Datum
2024-01-23

Darienummer
RS/232414

klinisk medicinsk forskning. Denna typ av forskning förutsätter en samverkan mellan grundforskning och klinisk forskning med sammanhållen forskningsfinansiering. Förutsättningen för denna typ av forskning behöver adresseras och förtydligas.

Regionerna finansierar 40% av Kommittén för klinisk behandlingsforskning idag och utgör en viktig grund för många av de akademiskt drivna kliniska studierna i Sverige. Även dessa behöver ligga nära den medicinska grundforskningen. Det framgår inte i utredningen hur denna finansieringsform ska hanteras. Regionernas medfinansiering finns inte beskriven i betänkandet.

Den forskning som finansierats genom ALF-ersättning från utbildningsdepartementet till regionerna utvärderas idag av Vetenskapsrådet. I förslaget saknas en beskrivning av hur kvalitetssäkring av den kliniska forskningen och resursfördelningsmodellen ska utformas.

Åsa Johansson (S)
Ordförande regionstyrelsen